

16/3/1993

'Prestige hoeft niet te berusten op een Ferrari'

et kader van de natuur-cultuur cyclus van
dium Generale is gisteren in het Utrechtse
man's Huis een forumdiscussie gehouden over
spanningsveld tussen de individualisering en
groene denken. Is in deze steeds
vidualistischer wordende tijd het geloof in een
sequente milieupolitiek een loze fictie? En wat is
ol van de politiek? Stimuleert die de burger, of
t het initiatief juist van de burger zelf komen?
van Duyn, groen politicus, en Harry
neman, postmodern filosoof, waren aanwezig op
debat. Zij buigen zich hier nog eens over deze
lende vragen.

(Door Frank Flipppo)
ECHT — De Unie van Be-
e Wetenschappers stelde
gs vast, dat wij alleen in
tijd en met drastische
regelen het milieu nog kun-
dden. Intussen zendt onze
eid vrolijk Postbus 51-
s uit onder het mom 'een
milieu begint bij jezelf'.
t wel voldoende zoden aan
k?

ievoorzitter Roel van
van Groen Amsterdam in
sterdamse gemeenteraad:
potjes zijn een perverse ca-
ge van een pikzwarte po-
De politiek schermt haar
ezicht ermee af. Het vol-
niet om de burger schuld-
ens aan te gaan praten,
hij op geen enkele manier
kan uitoefenen op bij-

voorbeeld de boringen van de
Nederlandse Aardoliemaat-
schappij in het IJsselmeer. Het
collectieve beleid deugt niet. De
macro-economische groei is een-
zijdig gericht op de korte ter-
mijn, niet op milieuvriendelijk-
heid. De bio-industrie en de in-
tensieve landbouw moeten daar-
bij koste wat kost op peil blij-
ven. Ik noem dat een fatale
vergissing."

Volgens Van Duyn is de meer-
derheid van de bevolking niet te
porren voor economische nul-
groei en stringent milieubeleid.
„De meerderheid heeft het idee
dat het toch niet uitmaakt.
Daarom doet iedereen maar mee
met de race. Zolang de regering
tenminste die houding stimu-
leert door meer autowegen, tun-
nels en parkeergarages te blij-

ven bouwen. Op papier doen we
het nog niet zo gek in Nederland,
maar in de praktijk zijn we een
van de meest vervuilde landen
van Europa, met de grootste au-
todichtheid per vierkante kilo-
meter en de meeste kunstmest
per hectare."

Cynisme

„De regering is hypocriet: met
de ene hand smijt zij met geld
voor vervuulende installaties,
met de andere hand strooit ze
postbus-51 spotjes."

Vrijblijvendheid en cynisme
overheersen in onze individua-
listische samenleving. Een we-
nig verkieslijke situatie, gezien
een mogelijke ecologische ineen-
storting op termijn. Van Duyn
vindt individualisering negatief
als die puur economisch gericht
is. „Daar gaat het milieubewust-
zijn op termijn aan onderdoor.
Individualisering op artistiek en
cultureel gebied echter juich ik
van harte toe. De magische aan-
trekkingskracht van de auto is
natuurlijk een feit waar politiek
rekening mee gehouden moet
worden. Maar het milieu redden
wil ook iedereen. Je moet kiezen
wat belangrijker is: het verlan-
gen naar je auto of het doorge-
ven van de aarde aan je kinde-
ren. Kiest men voor dat laatste,
dan leidt dat tot nieuwe re-

flexen: bijvoorbeeld op de fiets
stappen in plaats van in de auto,
of niet zomaar je oude kranten
tussen het tuinafval stoppen."

Postmodern

Professor Kunneman is filo-
soof aan de Universiteit voor
Humanistiek in Utrecht. De
postmoderne levensstijl biedt
volgens hem diverse oplossin-
gen. Hij maakt zich sterk voor
andere consumptiepatronen en
andere vormen van prestige.
Wat stelt hij zich daarbij con-
creet voor?

„In de eerste plaats moet je niet
vergeten dat de prikkel tot con-
sumptie heel fundamenteel is.
Consumenten schept directe be-
vrediging en controle, en dat is
iets wat heel veel mensen willen,
hier maar ook in de Derde We-
reld. Dat is niet een twee drie te
stoppen. Maar je kunt ook op
een minder materiële manier
consumeren. Genieten van een
relatie, van seks, of het beleven
van je lichaam. Prestige hoeft
niet te berusten op die mooie
rode Ferrari. Je erkent weten
als persoon kan veel belangrij-
ker zijn. Diep-menselijke dingen
blijken veel belangrijker te zijn
dan materiële verworvenheden.
Als een dierbaar familielid over-
lijdt, besef je hoe weinig die
mooie auto eigenlijk waard is."

„Mensen willen zo lang moge-
lijk leven, zo veel mogelijk heb-
ben, zo gezond mogelijk zijn.
Maar we moeten in deze postmo-
derne tijd afscheid nemen van
de gedachte dat het geluk in je
leven op een rationele manier te
bepalen en te begrijpen is. De
huidige ontwikkelingen gaan
meer in de richting van onafhan-
kelijkheid van het domme con-
sumeren. Heel persoonlijke din-
gen, zoals wat jij doet met je le-
ven, kunnen veel belangrijker
zijn dan je gezondheid, je wel-
stand of je ouderdom. Onze
maatschappij is nog lang niet
geïndividualiseerd genoeg. Pas
als mensen echt zelf dingen kun-
nen gaan bepalen, blijkt hoe de
kwaliteit van hun relaties en
hun communicatie toeneemt."

Doemscenario's

De wereld staat aan de voor-
avond van een ecologische
ramp. Betekent dat niet dat wij
moeten afficken van onze con-
sumptieverslaving? Kunneman:
„Wat wij aanrichten is ook na-
tuur. De mens is zelf onderdeel
van de aarde, dus alles wat hij
doet is ook natuur. We kunnen
wel zelf bepalen of wij deel willen
uitmaken van een blinde na-
tuur. Als wij graag bepaalde
waarden in stand willen houden,
welnu, dan kan dat, maar het

blijft natuur. Een speciaal soort
natuur."

„Ik zie die realiteitswaarde niet
zo van die doemscenario's. Die
prognoses worden elke tien jaar
bijgesteld. Dat wil niet zeggen
dat de gaten in de atmosfeer en
de ondergang van de regenwou-
den geen ernstige zaken kunnen
zijn. Maar economische nulgroei
en stringente milieumaatreg-
len bieden geen politiek draag-
vlak. Dat wil nog geen half pro-
cent van de bevolking. Je zult
moeten uitgaan van voortgezet-
te economische groei en zo wei-
nig mogelijk vervuiling. Het
moet niet minder, maar anders.
En mocht de nood echt aan de
man komen, dan heb je altijd
nog de mogelijkheid van 'groe-
ne' produktietechnieken."

„En waarom bij voorbaat uit-
sluiten dat er communicatiepro-
cessen op gang komen die een
draagvlak creëren voor noodza-
kelijke veranderingen? Ik wei-
ger te geloven dat dat uitslui-
tend met drastische maatreg-
len, dus met sancties, gepaard
zou moeten gaan. Zo lang ik dat
niet zeker weet, probeer ik al
onze creatieve mogelijkheden
na te gaan."

De natuur-cultuur cyclus van Studium
Generale wordt maandag 29 maart afgelo-
ten. Op het programma staat een discussie
in het teken van het vooruitgangsgeloof.
Sprekers zijn onder meer Ria Beckers van
Groen Links en de Utrechtse historicus
prof. dr. H. Righart. Aanvang 20.00 uur, bo-
venzaal Polman's Huis.

UN, 16/3/193

'Prestige hoeft niet te berusten op een Ferrari

In het kader van de natuur-cultuur cyclus van Studium Generale is gisteren in het Utrechtse Polman's Huis een forumdiscussie gehouden over het spanningsveld tussen de individualisering en het groene denken. Is in deze steeds individualistischer wordende tijd het geloof in een consequente milieupolitiek een loze fictie? En wat is de rol van de politiek? Stimuleert die de burger, of moet het initiatief juist van de burger zelf komen? Roel van Duyn, groen politicus, en Harry Kunneman, postmodern filosoof, waren aanwezig op het debat. Zij buigen zich hier nog eens over deze knellende vragen.

(Door Frank Flipppo)

UTRECHT — De Unie van Bezorgde Wetenschappers stelde onlangs vast, dat wij alleen in korte tijd en met drastische maatregelen het milieu nog kunnen redden. Intussen zendt onze overheid vrolijk Postbus 51-spotjes uit onder het mom 'een beter milieu begint bij jezelf'. Zet dit wel voldoende zoden aan de dijk?

Fractievoorzitter Roel van Duyn van Groen Amsterdam in de Amsterdamse gemeenteraad: „Die spotjes zijn een perverse camouflage van een pikzwarte politiek. De politiek schernt haar ware gezicht ermee af. Het volstaat niet om de burger schuldgevoelens aan te gaan praten, terwijl hij op geen enkele manier invloed kan uitoefenen op bij-

voorbeeld de boringen van de Nederlandse Aardoliemaatschappij in het IJsselmeer. Het collectieve beleid deugt niet. De macro-economische groei is eenzijdig gericht op de korte termijn, niet op milieuvriendelijkheid. De bio-industrie en de intensieve landbouw moeten daarbij koste wat kost op peil blijven. Ik noem dat een fatale vergissing.”

Volgens Van Duyn is de meerderheid van de bevolking niet te porren voor economische nulgroei en stringent milieubeleid. „De meerderheid heeft het idee dat het toch niet uitmaakt. Daarom doet iedereen maar mee met de race. Zolang de regering tenminste die houding stimuleert door meer autowegen, tunnels en parkeergarages te blij-

ven bouwen. Op papier doen we het nog niet zo gek in Nederland, maar in de praktijk zijn we een van de meest vervuilde landen van Europa, met de grootste autodichtheid per vierkante kilometer en de meeste kunstmest per hectare.”

Cynisme

„De regering is hypocriet: met de ene hand smijdt zij met geld voor vervuulende installaties, met de andere hand strooit ze postbus-51 spotjes.”

Vrijblijvendheid en cynisme overheersen in onze individualistische samenleving. Een weinig verkieslijke situatie, gezien een mogelijke ecologische ineenstorting op termijn. Van Duyn vindt individualisering negatief als die puur economisch gericht is. „Daar gaat het milieubewustzijn op termijn aan onderdoor. Individualisering op artistiek en cultureel gebied echter juich ik van harte toe. De magische aantrekkingskracht van de auto is natuurlijk een feit waar politiek rekening mee gehouden moet worden. Maar het milieu redden wil ook iedereen. Je moet kiezen wat belangrijker is: het verlangen naar je auto of het doorgeven van de aarde aan je kinderen. Kiest men voor dat laatste, dan leidt dat tot nieuwe re-

flexen: bijvoorbeeld op de fiets stappen in plaats van in de auto, of niet zomaar je oude kranten tussen het tuinafval stoppen.”

Postmodern

Professor Kunneman is filosoof aan de Universiteit voor Humanistiek in Utrecht. De postmoderne levensstijl biedt volgens hem diverse oplossingen. Hij maakt zich sterk voor andere: consumptiepatronen en andere vormen van prestige. Wat stelt hij zich daarbij concreet voor?

„In de eerste plaats moet je niet vergeten dat de prikkel tot consumptie heel fundamenteel is. Consumenten schept directe bevrediging en controle, en dat is iets wat heel veel mensen willen, hier maar ook in de Derde Wereld. Dat is niet een twee drie te stoppen. Maar je kunt ook op een minder materiële manier consumeren. Genieten van een relatie, van seks, of het beleven van je lichaam. Prestige hoeft niet te berusten op die mooie rode Ferrari. Je erkent weten als persoon kan veel belangrijker zijn. Diep-menselijke dingen blijken veel belangrijker te zijn dan materiële verworvenheden. Als een dierbaar familielid overlijdt, besef je hoe weinig die mooie auto eigenlijk waard is.”

„Mensen willen zo lang mogelijk leven, zo veel mogelijk hebben, zo gezond mogelijk zijn. Maar we moeten in deze postmoderne tijd afscheid nemen van de gedachte dat het geluk in je leven op een rationele manier te bepalen en te begrijpen is. De huidige ontwikkelingen gaan meer in de richting van onafhankelijkheid van het domme consumeren. Heel persoonlijke dingen, zoals wat jij doet met je leven, kunnen veel belangrijker zijn dan je gezondheid, je welstand of je ouderdom. Onze maatschappij is nog lang niet geïndividualiseerd genoeg. Pas als mensen echt zelf dingen kunnen gaan bepalen, blijkt hoe de kwaliteit van hun relaties en hun communicatie toeneemt.”

Doemscenario's

De wereld staat aan de vooravond van een ecologische ramp. Betekent dat niet dat wij moeten afkicken van onze consumptieverslaving? Kunneman: „Wat wij aanrichten is ook natuur. De mens is zelf onderdeel van de aarde, dus alles wat hij doet is ook natuur. We kunnen wel zelf bepalen of wij deel willen uitmaken van een blinde natuur. Als wij graag bepaalde waarden in stand willen houden, welnu, dan kan dat, maar het

blijft natuur.

„Ik zie die zo van die prognoses van bijgesteld. dat de gate de onderga den geen er zijn. Maar e en stringer len bieden vlak. Dat w cent van d moeten uit te economi nig mogeli moet niet n En mocht c man komer nog de mog ne' produkt „En waaro sluiten dat e cessen op g draagvlak c kelijke vera ger te gelo tend met d len, dus me zou moeten niet zeker onze creati na te gaan.”

De natuur-cul Generale wordt ten. Op het prog in het teken va Sprekers zijn on Groen Links en prof. dr. H. Righ venzaal Polman